

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/176/2016
Identifikačné číslo spisu:	7613208454
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7613208454.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EVEREST real estate, s. r. o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Ing. Kožucha 8, proti žalovaným 1/ N. Q., trvale bytom G. a 2/ Z. Q., trvale bytom G., zastúpenej JUDr. Ivetou Fabianovou, advokátkou v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo námestie 5, o 1 500 € s príslušenstvom, vedenom Okresným súdom Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1C/193/2013, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. februára 2016 sp. zn. 3Co/51/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ a spolu s odvolacím súdom tiež len „nižšie súdy“) z 3. októbra 2014 č. k. 1C/193/2013-133, ktorým bola obom žalovaným uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1 500 € s 8,75 % ročným úrokom (? , správne tiež „z omeškania“ - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „najvyšší súd“, „dovolací súd“ alebo „NS“) od 6. decembra 2012 do zaplattenia a „trovy“ (tu správne „náhradu trov“ - opäť pozn. NS) konania vo výške 962,18 € „na účet“ (inak účet žiadnym spôsobom neidentifikovaný a v tomto prípade správne len „k rukám“ - do tretice pozn. NS) advokáta JUDr. Ivana Hrica, zastupujúceho žalobkyňu v konaní pred nižšími súdmi, všetko do 3 dní. Odvolací súd svoj potvrdzujúci rozsudok, ktorým tiež rozhodol o povinnosti žalovaných žalobkyni „nahradiť trovy“ (správne „zaplatiť náhradu trov“) odvolacieho konania v sume 79,76 € v prospech platobného miesta označeného v úplnej zhode s rozsudkom prvoinštančného súdu, odôvodnil vecnou správnosťou preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj plným stotožnením sa s jeho dôvodmi (poukaz na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. s. p.“). Doplnil tiež, že neplatnosti nevýhradnej dohody o sprostredkovaní predaja bytu, uzavretej so žalobkyňou žalovaným 1/ (ako neplatnosti relatívnej podľa § 145 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“) s a mohla žalovaná 2/ dovolať, z ničoho ale nevyplývalo, že by tak urobila. Tvrdenie žalovaného 1/ o duševnom stave činiacom ho nespôsobilým na

uzavretie zmluvy preukázané nebolo a hoci tu nepochybne šlo o zmluvu spadajúcu pod úpravu O. z. o spotrebiteľských zmluvách, neboli tvrdené a ani zo strany súdu zistené žiadne neprijateľné zmluvné podmienky a ustanovenia § 52 a nasl. O. z. nevylučujú voľbu práva (v tomto prípade dojednanie podľa § 262 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka o tom, že záväzkový vzťah sa bude spravovať takýmto zákonom).

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie len žalovaná 2/ (ďalej tiež „dovolateľka“). Navrhla jeho zrušenie s vrátením veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím jej (postupom odvolacieho súdu) možnosti konať pred súdom aj nesprávnym právnym posúdením veci (§ 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O. s. p.). Odvolací súd do svojho rozsudku len prevzal úvahy súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho je jeho rozsudok nepreskúmateľným, nebol vykonaný ňou navrhovaný dôkaz (výsluch majiteľa VB reality na okolnosti priebehu predaja bytu) a nedošlo ani k vysporiadaniu sa s jej námietkou o snahe žalovaného 1/ donútiť ju podpísať zmluvu so zmenenými dátumami. Nižšie súdy potom podľa dovolateľky právne pochybili neposudzovaním veci podľa § 744 O. z. (ktorý nárok sprostredkovateľa na odmenu podmieňuje pričinením sa ním o výsledok, ktoré tu ale pre predaj bytu inou realitnou kanceláriou nebolo) aj nesprávnou aplikáciou ustanovení O. z. o spotrebiteľských zmluvách.

3. Žalobkyňa ani žalovaný 1/ dovolacie návrhy nepodali.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základného princípu C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolaním šlo podľa úpravy procesného práva, platnej v čase začatia dovolacieho konania v tejto veci, napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.). O. s. p. upravoval prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach §§ 237 a 238.

7. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (odsek 1); proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ak odvolací súd vyslovil vo výroku prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku, ktorým bola podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. vyslovená neplatnosť zmluvnej podmienky (odsek 3).

8. Dovolaním v prejednávanej veci nie je napádaný zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. Prípustnosť dovolania preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. vyvodit' nešlo.

9. Dovolanie by tak vzhľadom na práve uvedené mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľky o existencii niektorej takejto vady (alebo aj viacerých takýchto väd), ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade (resp. vadám) skutočne došlo.

10. Dovolateľka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej jej mal odvolací súd svojím postupom odňať v tejto veci možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným), resp. tým, že v konaní pred nižšími súdmi nebol akceptovaný návrh neskoršej dovolateľky na vykonanie dôkazu.

12. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uverejnené pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

13. Pri vyjdení zo stanoviska pod 12. zhora má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská žalobkyne i žalovaných k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolaní oboch žalovaných i vyjadrenia žalobkyne, ako aj právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať pritom na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (skôr postupom podľa § 219 ods. 2 O. s. p., dnes podľa § 387 ods. 2 C. s. p.), stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak po obsahovej stránke zahŕňa aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

14. Špecificky k tej námietke dovolateľky, podľa ktorej odvolací súd nemal vyhodnotiť spor v prejednávanej veci ako spor spotrebiteľský, sa žiada uviesť, že táto námietka postráda akýkoľvek základ, keďže pravdou je presný opak a síce, že odvolací súd sa so zodpovedajúcou námietkou - uplatnenou už odvolaním - vysporiadal (nech aj nie podľa všetkého neskoršou dovolateľkou očakávaným poskytnutím jej absolútnej ochrany, predstavovaným či už vyhľadávaním neprijateľných podmienok alebo kvalifikovaním za takéto aj tých, u ktorých by na neprijateľnosť a teda aj na neplatnosť šlo usúdiť len ťažko). V špecifickej odpovedi odvolacieho súdu na otázku možnosti voľby práva (rozumej dojednávania Obchodného zákonníka za rozhodné právo) aj v spotrebiteľskej zmluve bola potom zahrnutá i (nech aj priamo takto nesformulovaná) odpoveď na otázku, prečo z dvoch čiastočne odlišných úprav o sprostredkovateľskej zmluve bola použitou tá z Obchodného zákonníka.

15. I ak by právny názor odvolacieho súdu v otázke možnosti voľby práva (resp. aj v iných právnych otázkach) nemal byť správnym, vo vzťahu k nemu ide o námietku spočínajúcu rozhodnutí nižších súdov na nesprávnom právnom posúdení veci, ku ktorej je žiadúce odkázať na konštantnú judikatúru dovolacieho súdu, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. možno prihladať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad (tu por. napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012 či 7 Cdo 116/2013). Z uvedeného plynie, že na dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (i keby bol prípadne namieste záver o ich opodstatnenom uplatnení) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihladať.

16. Dovolateľka preto predovšetkým nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka (dnes strany); ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale podľa názoru dovolacieho súdu nešlo).

17. Pokiaľ dovolateľka namietala, že postup súdu v procese obstarávania (získovania) skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny (kam patrí aj námietka nevykonania dôkazu, ktorý bol podľa účastníka pre riadne zistenie skutkového stavu potrebný), tu dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 (ods. 1) písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/ 2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ale má nanajvýš „len“ charakter tzv. inej vady konania s možným následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), reparačným však len v prípade procesne prípustného dovolania; zvlášť ak súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy, posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O. s. p., dnes §§ 132 a 185 C. s. p.) a nie účastníkov konania (strán sporu) a postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, taktiež nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (tu opäť por. R 37/ 1993 a R 125/1999).

18. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalovanej 2/ v prejednávanej veci nebolo prípustné podľa § 238 O. s. p., nebola preukázaná dovolateľkou tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

19. O náhrade trov dovolacieho konania bolo potom rozhodnuté podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 256 ods. 1 C. s. p., keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalovaná 2/, jej procesnej súperke (žalobkyni) však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli. Práve to bol dôvod, pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí (tu dovolací súd), mal rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady (napriek tomu, že pri striktnom riadení sa textom rozhodnej právnej úpravy by sa mohlo zdať, že to tak nie je). Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce 1. rozhodnutie v rámci rozhodnutia končiaceho konanie len o nároku na náhradu a 2. až následné rozhodnutie prvoinštančného súdu o výške náhrady (v tejto súv. por. § 262 ods. 1 a 2 C. s. p.) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu a naopak taký zmysel postráda, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu (u jednej preto, že ju na to nedisponuje výsledok konania a u druhej preto, že tu buď niet trov

majúcich sa nahradiť, alebo sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce nepriznanie náhrady).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.